

Περιεχόμενα

2	Διεθνής Ημέρα Μουσείων 2021
3	Εορτασμός της Επετείου των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση
32	Συνέδρια, Σεμινάρια και Ημερίδες
40	Μουσεία
55	Εκθέσεις
66	Εκπαιδευτικές δράσεις
74	Συντήρηση Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης
80	Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς
82	Ερευνητικά Προγράμματα
83	Βραβεύσεις
84	Φόρος Τιμής
91	Νέες Εκδόσεις
99	Δήλωση του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM) για την πολιτιστική κληρονομιά στο Αφγανιστάν

2021: Μια δύσκολη επετειακή χρονιά

Το 2021 αποτέλεσε μια ακόμη δύσκολη χρονιά για τα μουσεία σε παγκόσμιο επίπεδο. Λόγω της παρατεταμένης πανδημίας τα μουσεία ανέστειλαν και πάλι τη λειτουργία τους, γεγονός που πολλαπλασίασε τα προβλήματα που προκλήθηκαν την προηγούμενη χρονιά, θέτοντας, επιτακτικά, πλήθος ερωτημάτων για το μέλλον. Πώς θα είναι η επόμενη μέρα και με ποιους στόχους και όρους θα γίνει η επανεκκίνηση; Πώς θα μπορέσουν τα μουσεία να ξεπεράσουν την πολύπλευρη κρίση, να ενδυναμώσουν τον κοινωνικό τους ρόλο, να προσελκύσουν και πάλι το κοινό και να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη;

Τα ερωτήματα αυτά κλήθηκε να διερευνήσει η μουσειακή κοινότητα κατά τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων στις 18 Μαΐου, το θέμα της οποίας ήταν «Το μέλλον των μουσείων. Αναστοχασμός και επανεκκίνηση». Μια σειρά ψηφιακών δράσεων και άλλων εκδηλώσεων που οργάνωσαν 93 φορείς σε όλη την Ελλάδα, απέδειξαν ότι τα μουσεία είναι ζωντανοί οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα αιτήματα των καιρών και στις ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου. Με την ψηφιακή τεχνολογία δημιουργήθηκε μια γέφυρα για τη νέα εποχή. Παράλληλα, όμως, έννοιες όπως αλληλεγγύη και συνέργια ήλθαν με ένταση στο προσκήνιο. Όπως είναι γνωστό, το Ελληνικό Τμήμα του ICOM επιλέγει κάθε χρόνο ως τιμώμενο ένα μουσείο, το οποίο αποτελεί το επίκεντρο του εορτασμού, ο οποίος φέτος συνέπεσε, σε έναν βαθμό, με τις επετειακές δράσεις για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση.

Στην ιστορική αυτή συγκυρία το ICOM επέλεξε ως τιμώμενο Μουσείο για το 2021 το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο για τη μεγάλη προσφορά του στη συλλογή, την έρευνα και την ανάδειξη των τεκμηρίων της νεοελληνικής ιστορίας, για τον επιστημονικό και κοινωνικό του ρόλο και βεβαίως για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός αξιόλογου επετειακού προγράμματος πανελληνίας εμβέλειας. Στο πρόγραμμα αυτό, καθώς και στις επετειακές δράσεις άλλων μουσείων και φορέων, γίνεται ειδική αναφορά στο παρόν τεύχος του Ενημερωτικού Δελτίου. Η φετινή χρονιά συμπίπτει επίσης χρονικά με τη συμπλήρωση 75 χρόνων από την ίδρυση του ICOM (το 1946) στο Μουσείο του Λούβρου, ενός επιστημονικού και επαγγελματικού οργανισμού με όραμα και με στόχο αφενός μεν να θεραπεύσει τις πληγές που προκάλεσε στην πολιτιστική κληρονομιά ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, και αφετέρου να καταδείξει ότι τα μουσεία αποτελούν παράγοντες κοινωνικών αλλαγών και ανάπτυξης.

Το Ελληνικό Τμήμα του ICOM που ιδρύθηκε το 1983, παραμένοντας σε τακτική επικοινωνία με τα μέλη του κατά τη διάρκεια της πανδημίας, κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συνεχίσει τη δραστηριότητά του με ψηφιακές δράσεις (σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες, κ.λπ.), εκδόσεις, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, καθώς και με νέες συνεργασίες με μουσεία και ιδρύματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες προκλήσεις και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.

μένων και συμπλεγμάτων – μοναδική ιδιότητα που καθόριζε τη στάση της προς όλους– την ανυπέβλητη κομψότητα και χάρη, την άφθαρτη δροσιά της.

Για εμάς τους νεώτερους, που ευτυχίσαμε να τη γνωρίσουμε και να δουλέψουμε υπό τη διεύθυνσή της, ήταν ένα πρότυπο ζωής και υπόδειγμα επαγγελματικής ακεραιότητας, ήθους και αγωνιστικότητας για τη διάσωση και προστασία της μνημειακής κληρονομιάς του τόπου μας. Έβη θα μας λείψεις. Θα σε θυμόμαστε πάντα με θαυμασμό, πολλή αγάπη και ευγνωμοσύνη για όσα μας πρόσφερες. Σε αποχαιρετούμε με μια ευχή: να είναι φιλόξενη η γη που θα σε υποδεχθεί.

Γιάννης Τουράτσογλου (1940-2021)

Επ. Διευθυντής του Νομισματικού Μουσείου

ΜΙΝΑ ΓΑΛΑΝΗ-ΚΡΙΚΟΥ

«Το φαινόμενο πολιτισμός, είτε είναι σύγχρονος, είτε αρχαίος, τον προσλαμβάνω όχι ως ένα... κομμάτι, αλλά στην... ολότητα του» (συνέντευξη του Γ.Τ. στην «Ελευθεροτυπία», 9-1-2010).

Αρχαιολόγος, νομισματολόγος, επιγραφικός... ποιητής, ο Γιάννης Τουράτσογλου κινήθηκε σε διάφορα ερευνητικά πεδία και εποχές. Ταλαντούχος, αντισυμβατικός, διανοούμενος, πολύγλωσσος, ευφύεστατος, πολυγραφότατος, με διεθνή αναγνώριση, με σφαιρική γνώση και παιδεία, με πηγαίο χιούμορ και εύστοφο λόγο, με ιδιαίτερη ευαισθησία στον χειρισμό της γλώσσας και στη σύνταξη κειμένων.

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη με ρίζες από Κωνσταντινούπολη. Αριστούχος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μυήθηκε από τον καθηγητή του Γ. Μπακαλάκη στη νομισματική, την οποία και υπηρέτησε με ζήλο και αφοσίωση μέχρι τα έσχατα, και από τον Μαν. Ανδρόνικο στην επιγραφική.

Με υποτροφία Humboldt εκπόνησε στη Γερμανία τη διδακτορική του διατριβή με θέμα «Η νομισματοκοπία της Θεσσαλονίκης κατά την ρωμαϊκή και αυτοκρατορική περίοδο».

Το 1976 ήρθε ως Έφορος Αρχαιοτήτων στο Νομισματικό Μουσείο και από το 1994, μετά τη συνταξιοδότηση της αείμνηστης Μάντως Οικονομίδου, αναλαμβάνει τη Διεύθυνση του Μουσείου στο οποίο και αφοσιώθηκε με πάθος και βαθιά γνώση, μέχρι τη συνταξιοδότησή του στα 2002.

Επί των ημερών της Διεύθυνσής του, ολοκληρώθηκε η προετοιμασία της επανέκθεσης του Α΄ ορόφου στο Ιλίου Μέλαθρον, την οποία εκπόνησε σε στενή συνεργασία με τους παλαιούς

συναδέλφους του, του Μουσείου, που υπογράφουμε την έκδοση «Νομίσματα και Νομισματική», 1996. Τον Δεκέμβριο του 1998, είχε την ιδιαίτερη τιμή και χαρά να εγκαινιάσει εκείνος το Νομισματικό Μουσείο –από την Τσοίτσα– στο Ιλίου Μέλαθρον!

Ο Τουράτσογλου, γενικά, πίστευε πολύ στη συλλογική δουλειά την οποία και προώθησε με σταθερότητα, αποτέλεσμα της οποίας ήταν πολλές συλλογικές σημαντικές δημοσιεύσεις. Είχε πάντα το ενδιαφέρον να παρέχει πληροφορίες, βιβλιογραφία, ενημέρωση και γνώση στους νέους και να τους οδηγεί στα μονοπάτια της έρευνας.

Παράλληλα, εκτελούσε, περιοδικά, χρέη Διευθυντού στο Επιγραφικό Μουσείο, ενώ και στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο είχε για δύο χρόνια τη Διεύθυνση, εποχή κατά την οποία εγκαινίασε την έκδοση του περιοδικού «Το Μουσείον».

Υπήρξε μέλος πολλών επιστημονικών επιτροπών και φορέων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Είναι σημαντικό να υπογραμμισθεί ότι ως μέλος του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, επί σειρά ετών, συνέβαλε αποφασιστικά και με σθένος στην προστασία, ανάδειξη και διαφύλαξη των αρχαιοτήτων της πατρίδας μας.

Μετά τη συνταξιοδότησή του, ως επίτιμο μέλος του Σωματείου «Οι Φίλοι του Νομισματικού Μουσείου», συνεργάστηκε μαζί μας με ιδιαίτερη ευαισθησία και γνώση στη διοργάνωση των τακτικών Νομισματικών Συνεδρίων που πραγματοποιούν οι «Φίλοι» σε διαφορετικές γεωγραφικές περιφέρειες, κάθε φορά, καλύπτοντας από νομισματική άποψη διαχρονικά την κάθε περιοχή.

Είναι βέβαιο ότι ο Γιάννης Τουράτσογλου άφησε έντονο το αποτύπωμά του στο Νομισματικό Μουσείο, στη νομισματική, στην αρχαιολογία ... στον πολιτισμό γενικότερα ..., εκεί που τελείωνε ο 20ός και η ανθρωπότητα πέρασε στον 21ο αιώνα!

Για τον Μένη μας

Η πολυτροπικότητα του εκπαιδευτικού υλικού στο Πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΪΖΗΣ

Κλείνοντας αυτός ο Ιούνιος, ο Μένης μας έφυγε!

Σκηνοθέτης, σημαντικός εμπειρογνώμονας και ερευνητής της οπτικοακουστικής έκφρασης, πρωταγωνιστής στον σχεδιασμό του Προγράμματος «ΜΕΛΙΝΑ-Εκπαίδευση & Πολιτισμός», ο Μένης Θεοδωρίδης εκτιμήθηκε και αγαπήθηκε από τους εκπαιδευτικούς και τους καλλιτέχνες που τον γνώρισαν στα σεμινάρια του προγράμματος, αλλά και από τα εκπαιδευτικά υλικά

του σε όλη την Ελλάδα.

Το ενημερωτικό αυτό αφιέρωμα δεν έχει γραφτεί για τους ανθρώπους της εκπαίδευσης, αλλά για εκείνους που ανασκάπτουν την ιστορία του τόπου μας, τους ανθρώπους των μουσείων, των αρχαιολογικών χώρων, των μνημείων και των συλλογών, και, κυρίως, για εκείνες και εκείνους που σχεδιάζουν με πάθος τα εκπαιδευτικά προγράμματα της πολιτισμικής μας κληρονομιάς και της τέχνης.

Ο Μένης λάτρευε την Ιστορία και τις Επιστήμες, και ήταν παθιασμένος να «καταστρώνει», με μαστοριά, πρωτότυπα σύνθετα, πολυτροπικά (όπως έλεγε ο ίδιος) εκπαιδευτικά υλικά, προάγοντας σημαντικά τη διδακτική μεθοδολογία των εκπαιδευτικών υλικών στη χώρα μας. Τριάντα χρόνια πριν, ο Μένης ονειρευόταν την εκπαίδευση που θα έρθει. Κι έκανε, χωρίς έπαυση, τα βήματά του, εξελίσσοντας τη δομή, τη σύνθεση και την ποιότητα των υλικών του, ελέγχοντας κάθε λεπτομέρειά τους.

Με «ανοικτά, εναλλακτικά, πολυτροπικά εκπαιδευτικά υλικά, που εισάγουν απρόβλεπτα ερεθίσματα και καινοτομικά στοιχεία στην καθημερινότητα της σχολικής ζωής», η «αξιοποίηση των συναισθηματικών διαύλων επικοινωνίας αναδεικνύεται σε εκπαιδευτικό εργαλείο ιδιαίτερης διδακτικής αξίας. Οι δίαυλοι αυτοί, κατά το πρότυπο της καλλιτεχνικής έκφρασης, θα πρέπει να εμπεριέχουν ασάφεια και να προβλέπουν βαθμούς εναλλακτικών αναγνώσεων».

Ο πολυτροπικός χαρακτήρας ενός εκπαιδευτικού υλικού «εκφέρεται μέσα από διάφορα περιβάλλοντα, συνδυάζει παραδοσιακά-συμβατικά μέσα με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών, και ενεργοποιεί πολλές αισθήσεις», αλλά και συνδυάζει «πολυτροπικότητα ποικιλίας στοιχείων (π.χ. τεσσάρων ερεθισμάτων σε μία ενότητα), πολυτροπικότητα ενός στοιχείου, και το διάλογο μεταξύ των πολυτροπικών στοιχείων, με ιδιαίτερη συμβολή του ήχου (θόρυβοι – ήχοι περιβάλλοντος – ομιλίες)».

Τα εκπαιδευτικά υλικά για τα μαθησιακά αντικείμενα (Γλώσσα, Μαθηματικά και Επιστήμες) για τις μικρές τάξεις του Δημοτικού σχολείου του Προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ, που σχεδίασε ο Μένης, με τίτλο «Βροχές κάθε λογής» και «Μια μάγισσα στην τάξη μας», ήταν σύνθετα υλικά σε σετ (με ιδιαίτερο έντυπο για δασκάλους-Βιβλίο δασκάλου, έντυπο για ομάδα μαθητών-Βιβλίο μαθητή, και έντυπο με μήτρες φωτοτυπικής παραγωγής για ατομική ή ομαδική εργασία των μαθητών, με CD ήχου με αφήγηση των λογοτεχνικών κειμένων του Βιβλίου μαθητή, και σετ διαφανειών ή CD με τους πίνακες ζωγραφικής του Βιβλίου μαθητή).

Το εκπαιδευτικό υλικό «Βροχές κάθε λογής» περιέχει εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που μπορούν να γίνουν με οποιαδήποτε σειρά με κοινή έννοια τις «Βροχές». Η παιδαγωγική πρωτοτυ-

πία του συγκεκριμένου υλικού έγκειται στις λέξεις «κάθε λογής». Αν ο δάσκαλος/-α αντικαταστήσει τη λέξη «Βροχή» με κάποια άλλη (δέντρα, ποτάμια, λιμάνια, σπίτια, γέφυρες, κ.ά.), τότε μπορεί να σχηματίσει με την ίδια μεθοδολογία το δικό του εκπαιδευτικό υλικό. Αντίθετα, το εκπαιδευτικό υλικό «Μια μάγισσα στην τάξη μας» περιλαμβάνει δραστηριότητες με προκαθορισμένη σειρά και είχε κριθεί κατάλληλο για να υλοποιείται την τελευταία εβδομάδα του σχολικού έτους για την Α΄ τάξη, ή την πρώτη εβδομάδα του σχολικού έτους για τη Β΄ τάξη.

Για τις μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού (Ε΄ και Στ΄ τάξη) ο Μένης επέλεξε και σχεδίασε (συνέργια Προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ και Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου) το πολύτροπο οπτικο-κουστικό εκπαιδευτικό υλικό «Ταξίδι στο χώρο» για το μάθημα της Γεωγραφίας που διδάσκεται στις συγκεκριμένες τάξεις. Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό έχει τρεις βασικές θεματικές ενότητες: «Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα – Έρευνα σε 4 χαρακτηριστικές πόλεις», «Ταξιδεύοντας στη Μεσόγειο» και «Ταξιδεύοντας με τους χάρτες»¹, αναδεικνύοντας ένα από τα λιγότερο αγαπημένα μαθησιακά αντικείμενα στο Δημοτικό σχολείο σε συναρπαστική περιπέτεια υψηλής ποιότητας.

Από τα πιο αφαιρετικά και ευαίσθητα υλικά του Μένη μας ήταν «Το κουτί με τα Μηνύματα», ένα κουτάκι με διάφορα αντικείμενα, σε πάνινα σακουλάκια, με κάρτες που περιγράφουν ποιητικά τα αντικείμενα αυτά, και ένα βιβλιάρaki με αποσπάσματα μύθων και παραμυθιών.

«Στο κατώφλι του 21ου αιώνα», λέει το βιβλιάρaki στον πρόλογο του, «στην εποχή της τεχνολογίας και των πολυμέσων ξέρουμε πια καλά πως η εκπαιδευτική ποιότητα δεν παράγεται από έτοιμα έντυπα υλικά και εργαλεία. Παράγεται από δασκάλους με ανθρωπιά και ευαισθησία. Δασκάλους με προσωπική αντίληψη για τα σύγχρονα θέματα, που δεν διστάζουν να δοκιμάσουν και να πειραματιστούν σε κάτι καινούργιο. Η επαφή μας με την τέχνη διδάσκει ότι η διδακτική διαδικασία είναι δημιουργία. Πολύτιμο εκπαιδευτικό υλικό είναι κάθε τι που παρακινεί και βοηθά το δάσκαλο να κάνει πιο αποτελεσματικό το μάθημα του. Αν ο δάσκαλος το θελήσει, λίγες φακές, μια εφημερίδα, ένα μαντήλι ή ένα πλαστικό μπουκάλι μπορούν να γίνουν πρώτης τάξης εκπαιδευτικό υλικό δίπλα στους ψηφιακούς δίσκους, τις κασέτες και τους υπολογιστές. [...] Η σύγχρονη διδακτική θέλει το δάσκαλο εμπνευστή [...], οδηγό στα μονοπά-

1. Για εκείνους/-ες που θα θελήσουν να μελετήσουν τη μεθοδολογία των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών υλικών σας ενημερώνουμε ότι η πλήρης σειρά του εκπαιδευτικού υλικού του Προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ (που περιλαμβάνει έντυπα, κασέτες ήχου, αντικείμενα εμφύχωσης, κ.λπ.) ευρίσκεται στη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Λασκαρίδη στον Πειραιά, καθώς και στο Μουσείο Σχολικής Ζωής στα Χανιά της Κρήτης, και ίσως στα Δημοτικά σχολεία της πειραματικής εφαρμογής σε όλους τους νομούς της χώρας.

τια της σκέψης και της ευαισθησίας. Οδηγό στην αναζήτηση της ανθρωπιάς και του πολιτισμού».

Εκείνη τη μέρα, αρχές του Ιούλη του 2021, στις 11 το πρωί, κλεισμένοι στα σπίτια μας, άφωνοι, άφαντοι και πληγωμένοι, σηκώθηκαν όρθιοι και υποκλιθήκαμε βαθιά στο χαμόγελο του Μένη μας, που έφευγε γλυκοσφυρίζοντας.

Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη (1925-2021)

Λαογράφος, επ. έφορος Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου

ΜΙΝΑ ΓΑΛΑΝΗ-ΚΡΙΚΟΥ

Το Γαλαξίδι, αυτή η σπουδαία ναυτική πολιτεία των ιστοφόρων του 18ου και 19ου αιώνα, έχασε πρόσφατα έναν ξεχωριστό άνθρωπο που το αγάπησε, το τίμησε και το ύμνησε.

Παρά τις σχέσεις της με την Κηφισιά όπου γεννήθηκε, η Ροδούλα Σταθάκη πέρασε τον περισσότερο χρόνο από τις τελευταίες δεκαετίες της ζωής της στο Γαλαξίδι, στο πατρογονικό της καπετανόσπιτο, πάνω ακριβώς από το δεύτερο λιμάνι.

Ένας από τους λόγους της μεταστέγασής της στο Γαλαξίδι ήταν το εστιασμένο της ενδιαφέρον στο Ναυτικό και Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου. Αισθανόταν ότι το Μουσείο είχε ανάγκη από μέριμνα και τακτοποίηση, με καταγραφή, βασική αρχή των μουσείων για την κατοχύρωση των προσκτημάτων, με φροντίδα για τη συντήρηση των ευαίσθητων αντικειμένων, ανάμεσα στα οποία ήταν και οι πίνακες, υδατογραφίες των ιστοφόρων, που αποτελούν και τη μεγαλύτερη ανάλογη συλλογή ανάμεσα στα Ναυτικά Μουσεία της Ελλάδος. Με αυτά πάλευε για χρόνια η Ροδούλα, τη θυμάμαι από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Ακούραστη, και ...ανιδιοτελώς, εννοείται! Αργότερα, πρόσθετη και κυρίαρχη ευθύνη και έγνοια της υπήρξε η ετοιμασία της επανέκθεσης του Μουσείου που έγινε πανηγυρικά και με λαμπρότητα το 2004 στο ανακαινισμένο πλέον παλαιό αρχοντικό, ψηλά στον λόφο, μέσα στον αρχαίο περιτοιχισμένο οικισμό, και στη γειτονιά όπου υψώνονται οι δύο μεγάλες παλαιές εκκλησίες του ναυτότοπου.

Απόφοιτος της Γερμανικής Σχολής, σπούδασε γερμανική φιλολογία, φοίτησε στη Σχολή Ξεναγών και στη Σχολή Γραμματέων στην Ελβετία, υπήρξε εθελόντρια στον ΕΕΣ στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, εργάστηκε στον ΕΟΤ και στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβερνήσεως.

Το γεγονός ότι εργάστηκε δίπλα στην Αγγελική Χατζημιχάλη

υπήρξε εμπειρία πολύτιμη και δυνατό εφόδιο στη ζωή της! Εξάλλου, από το 1981, υπήρξε επιστημονική συνεργάτις του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Ρεθύμνης, αναλαμβάνοντας να τακτοκοποιήσει τις συλλογές του με βαθύ ενδιαφέρον και συνέπεια.

Μελέτησε αλλά και δημοσίευσε βιβλία και άρθρα σε Πρακτικά Συνεδρίων σχετικά με τη μελισσοκομία, την παραγωγή του οίνου, την παραγωγή της ελιάς και του ελαίου, την κατασκευή του άρτου, τον στολισμό των λαϊκών αρτοποιημάτων και την τέχνη της καλαθοπλεκτικής, καθώς και με δημιουργήματα από πηλό, με τα γαλαξειδιώτικα καράβια αλλά και με το δομημένο περιβάλλον της ναυτικής πολιτείας, κι ακόμη για τη ναυπηγική, γράφοντας για τον πρόγονό της καπετάνιο, ονομαστό αρχιναυπηγό και δήμαρχο Γαλαξειδίου Κωνσταντίνο Μ. Παπαπέτρο. Με τα εγκαίνια του νέου Μουσείου Γαλαξειδίου το 2004, δημοσίευσε, σε συνεργασία με τον καθηγητή Π. Βαλαβάνη, τον εμπλουτισμένο Οδηγό του Μουσείου. Πλούσιο βιογραφικό που συμπληρώνεται με αξιόλογο συγγραφικό έργο. Το Γαλαξίδι την απασχολεί σταθερά, αλλά και διάφοροι τομείς της κρητικής κυρίως λαϊκής τέχνης που προαναφέρθηκαν ερέθισαν το ενδιαφέρον της.

Αοκνη! Ενεργό και δραστήριο κύτταρο!

Ενεργή ακόμα το 2020, όταν δημοσίευσε το τελευταίο πόνημά της, «Ένας περίπατος στο Κοιμητήριο Γαλαξειδίου», εκεί ακριβώς όπου αναπαύεται από τον Μάιο του 2021, στην αγαπημένη της γη, εκείνη του Γαλαξειδίου, στη γη που τη φιλοξενεί με άπειρη ευγνωμοσύνη....

Μία αρχόντισσα υπήρξε η Ροδούλα. Μία Κυρία από το Γαλαξίδι μας. Κινήθηκε πάντα με αξιοπρέπεια και ευαισθησία, μεθοδική, με συνέπεια και σταθερή προσήλωση στον στόχο της, τον πολιτισμό, το Γαλαξίδι και τη λαϊκή μας τέχνη. Όπως κάθε ευφυής άνθρωπος, εκτιμούσε τους νέους που έκρινε ότι είχαν περιεχόμενο και πράγματα να δώσουν. Με οξυδέρκεια απευθυνόταν σε αυτούς για συνεργασία και τους άνοιγε δρόμους για να τους περπατήσουν!

Θα είμαστε πολλοί εκείνοι που με μεγάλη εκτίμηση, νοσταλγία και αγάπη θα θυμόμαστε τη Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη, που τόσο τίμησε τη γη των προγόνων μας και τον πολιτισμό της.

